

De meeste waarnemingen zijn niet gedocumenteerd. De BSPnb-soorten kunnen worden ingediend op de daarvoor bestemde formulieren (te verkrijgen bij Ben Koks 050-412646). Dwaalgasten kunnen worden ingediend bij de CDNA (informatie en formulieren te verkrijgen via Bert de Bruin of Anne van Dijk).

Waarnemingen over de periode 1 april tot 1 juli zo spoedig mogelijk insturen naar:

Anne van Dijk
Pop Dijkemaweg 102
9731 BH Groningen

Januari was vrij zacht. Verrassend was de aanwezigheid van drie Zeearenden in de Lauwersmeer. Februari kenmerkte zich door een vorstperiode in de tweede helft van de maand. De meeste IJsvogels verlieten de provincie. Roerdompen verloren hun schuwheid en waren van dichtbij te bewonderen. De watervogels werden verdreven naar enkele grote wakken. Rond de stad Groningen leverde dit onder meer drie Krooneenden op. Maart leverde een nieuwe provinciesoort, een Kuifkoekoek bij het Zuidlaardermeer (zie elders dit nummer). De vogel liet zich prachtig bekijken. Helaas kwam er geen enkele melding van Velduil en IJseend binnen. Ook de Barmsijs was deze periode uiterst schaars.

Roodkeelduiker. Een met olie besmeurd exemplaar zwom op 12-2 in een Maar bij Mensingeweer. Op Rottumeroog werd op 11-2 een vogel gezien. De overige meldingen komen van het Wad voor de Marnewaard en Lauwersoog (maximaal 3) en de Eemshaven (maximaal 4).

Parelduiker. De vogel op recreatieplas Karding bij Groningen bleef tot 1-1. Op 8-1 zat er een bij Lauwersoog en in de Eemshaven een op 15-1.

Roodhalsfuut. In de periode 1-1 t/m 13-2 verbleven 1 en soms 2 exemplaren bij Lauwersoog. In de Eemshaven werden 2 op 22-1, en een op 29-1, op 5-2 en van 4 tot en met 11-3 gezien.

Kuifduiker. In de Eemshaven was op 1-1, 22-1 en in de periode 5-2 t/m 27-3 steeds 1 vogel aanwezig. Bij Lauwersoog vloog er op 26-1 een langs.

Geoorde Fuut. Op recreatieplas Karding verscheen op 26-3 1 vogel. Hij bleef tot in april.

Jan-van-Gent. Een vondst was er op 30-3 in de Eemshaven.

Kuifaalscholver. Een adult werd op 29-1 gezien bij Lauwersoog.

Roerdomp. In de Lauwersmeer werden in de gehele periode Roerdompen waargenomen. Tijdens de vorstperiode lieten ze zich soms zeer dicht benaderen. Overige waarnemingen:

16-2 1 zuidoever Schildmeer

21-2 1 Middelbert

12-3 1 zuigput ten noorden van Siddeburen

19-3 1 Meerwijck Hoogezand

Grote Zilverreiger. De vogel die al vanaf 29-8-93 in de Lauwersmeer vertoefde bleef in ieder geval tot 12-2.

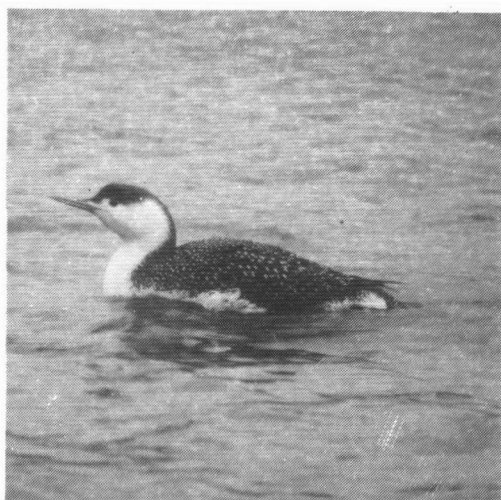
Wilde Zwaan. Op 15-1 zaten er 35 bij Schildwolde.

Sneeuwgans. Exemplaren van de witte kleurfase waren er op 30-1 in de Emmapolder (2 ad. + 1 juv.), op 27-2 in de Panseerpolder (2 ad.) en op 26-3 bij Oldehove (2 ad.). Solitaire vogels van de blauwe kleurfase waren er op 11-3 bij Nieuwe Statenzijl en op 20-3 bij het Jaap Deensgat in de Lauwersmeer.

Roodkeelduiker, Lauwersoog.

Foto Eric Koops

Goorde Fuut. Kardingse, Groningen Foto Bas van Gennip

Canadese Gans. Bij Borgercompagnie vloog op 9-1 een luid trompetterend exemplaar over. Op 15 en 16-1 verbleef er een in de Emmapolder tussen Kleine Zwanen. Tijdens de vorstperiode liep het aantal bij de Piccardthofplas in Groningen op tot ongeveer 30 op 27-2. De vorm *minima* tenslotte werd gezien op 1-2 in de Lauwersmeer en op 11-3 bij Nieuwe Statenzijl.

Rotgans. Een binnenlandwaarneming was er op 26 en 27-2 bij de Piccardthofplas in Groningen.

Roodhalsgans. Op 27-3 werd een exemplaar opgemerkt tussen Brandganzen bij Nieuwe Statenzijl.

Casarca. De enige binnengekomen waarneming was een ♂ op 24-1 in de Oostpolder.

Zomertaling. De eerste waarneming was op 12-3: 1♂ in de Eemshaven.

Krooneend. Tijdens de vorst bevond zich op 25-2 een paartje in een groot wak op het Eemskanaal bij Ruischerbrug, Groningen. Op 25 en 26-2 verbleef een ♀ op de Piccardthofplas, eveneens bij Groningen.

Toppereend. Op 28-1 vlogen circa 150 exemplaren in westelijke richting langs Lauwersoog. Op 27-3 was er 1 op het Hoeksmeer.

Zwarte Zeeëend. In de Eemshaven werd op 29-

1 1 vogel gezien. De overige waarnemingen kwamen van het wad voor de Marnewaard en Lauwersoog; maximaal 3 op 1 en 8-2.

Grote Zeeëend.

9-1 1♀ Eemshaven

1-2 1 wad voor de Marnewaard

20-3 1♀ W Lauwersoog

Nonnetje. Een telling vanaf de dijk van de Westpolder tot Lauwersoog leverde 60 exemplaren op.

Rode Wouw. Twee meldingen: 1 op 14-2 over Nieuwolda en 1 op 27-3 over de Eemshaven.

Zeearend. Hoewel de laatste jaren elk jaar wel een Zeearend in de provincie werd gezien pleisterden voor het eerst meerdere vogels voor langere tijd in de Lauwersmeer. Vermoedelijk waren er drie in de hele periode van 29-1 tot en met 27-2 aanwezig. Doordat ze allen het eerste winterkleed droegen en doorgaans vrij ver weg waren, waren ze moeilijk individueel te herkennen. Tot en met 2-2 werden maximaal twee vogels tegelijk waargenomen, van 3 tot en met 5-2 maximaal drie, tot 20-2 ten hoogste 2 en tot en met 27-2 nog 1. De vogels sliepen waarschijnlijk op de Sennepoort in het Friese deel. Vliegend veroorzaakten ze veel paniek bij al het waterwild. Als prooi werd o.a. Grauwe Gans genoteerd. Op 13-3 vloog er een via Bakkeveen (Frl) de provincie in.

Tenslotte werd op 30-3 weer een onvolwassen

vogel gezien in de Lauwersmeer.

Ruigpootbuiszard. Op 19-2 foerageerde een exemplaar in de polder bij Lageland. Alle overige waarnemingen komen van de noordkust, o.a.:

29-1 3 Vlinderbalg, Lauwersmeer

26-1 3 Marnewaard, Lauwersmeer

1-2 3 omgeving Hornhuizen

19-2 3 Emmapolder

Op 11-2 was er een op Rottumeroog aanwezig.

Smelleken. Binnenlandwaarnemingen: Hoogezand (13-1), Borgercompagnie (22-1 en 25-2), Ulrum (29-1 1♀), Winschoten (2-2 1♂), Eenum (14-2 1♂ juv. en 25-2), Luddeweer (19-2 1♀), Schildmeer (19-2 1♀), Middelbert (21-2 1♀) en Kropswolde (27-2).

Boomvalk. De eerste Boomvalk werd al op 29-3 boven de Oostpolder gezien.

Slechtvalk. Bij Borgercompagnie pleisterde een Slechtvalk van 2-1 tot en met 4-3. Rond de stad Groningen werden verschillende exemplaren gezien: 15 en 30-1 en 5-3 1♂ bij de Oude Held, 8 en 25-2 1♂ juv. bij Middelbert, 21-3 1 boven het Selwerderhof. Meer binnenlandwaarnemingen:

22-1 1 Eenum

18-2 1♂ Leens

18-2 1 Wirdum

12-3 1 Vrieschelooërvennen

De overige waarnemingen komen van het kustgebied met als hoogste aantal 5 op 30-3 in de Lauwersmeer. Op Rottumeroog tenslotte was er op 11-2 een aanwezig.

Kraanvogel. Van 19-2 t/m 1-3 foerageerden overdag twee 1e winter-vogels op een maisveld bij Zuidbroek. Door de individuele herkenbaarheid werd bekend dat de vogels 's avonds helemaal naar het Leekstermeer vlogen om te overnachten. Een maal werden de vogels gevolgd tot boven de stad Groningen, waar ze, laag cirkelend uit het oog werden verloren. Overige waarnemingen:

4-3 2 à 5 over Blijham

6-3 20 à 25 over Blijham

30-3 1 Eemshaven

Scholkster. Een albino was op 18-3 aanwezig bij Winschoten.

Paarse Strandloper. Tot 26-3 zaten er ten hoogste drie bij Lauwersoog, waarvan er een geringd was. Eén verbleef op 29-1 op de pier van Oterdum. Op de pieren van de Eemshaven foerageerden er vijf op 19-2 en een op 11-3.

Bokje.

31-1 1 Oude Held, Groningen

20-3 1 Oostpolder

Houtsnip. Er kwamen 26 meldingen waarnemingen binnen. Op de Oude Held bij Groningen werden er op 9-2 6 geteld. Tijdens de vorst werden op 23-2 nabij Lauwersoog foeragerende vogels gezien op een open graslandje en op de waddendijk.

Witgat. Overwinteraars waren er bij Middelbert: maximaal 3 op 15-1 en 7-2; verder 1 op 6-2 in de Lauwersmeer.

Grote Jager. De noordwester storm leverde 2 Grote Jagers op:

28-1 1 W Lauwersoog

29-1 1 Emmapolder

Dwergmeeuw.

29-1 1 2e kj Lauwersoog

10-2 5 ad. en 1 1e winter Wad voor de Marnewaard

26-3 1 en 2 W Lauwersoog

Op 31-3 werden de eersten in het binnenland gezien: twee exemplaren boven de Hoornse Plas bij Groningen.

Kraanvogels bij Zuidbroek.

Foto Eric Koops

Grote Burgemeester. Op 19-2 vloog een 1e winter-vogel in oostelijke richting over de Eemshaven. De vogel miste aan beide vleugels een of meerdere handpennen. Waarschijnlijk had hij wat olie op de buik.

Grote Mantelmeeuw. Op de vuilstortplaats "De Stainkoel'n" bij Groningen waren op 3-1 22 exemplaren aanwezig.

Drieteenmeeuw. In de periode 24-1 t/m 10-2 werden bij Lauwersoog regelmatig 1-3 exemplaren gezien. Uitzonderlijk was 28-1, toen er door de NW-storm 246 werden waargenomen, de meesten in westelijke richting langsvliegend, enkele t.p. in de haven en voor de sluizen. Op 26-3 waren hier 3 adulten aanwezig.

Overige waarnemingen:

29 en 30-1 1 ad. Eemshaven

1-2 1 kwelder Westpolder

11-2 1 1e winter achter boot Eemshaven/Rot-tumeroog

27-3 1 ad. met olie Eemshaven.

Grote Stern. Op 30 april 1993 werd in de Eemshaven (westvlakte) een dode Grote Stern gevonden met ring *London XX.87995*. Het is nu bekend dat deze vogel als pul werd geringd op 10 juli 1971 op Farne Islands, Northumberland, Groot-Brittannië.

Zeekoet. Bij Lauwersoog en op het wad voor de Marnewaard werden tot 10-2 Zeekoeten gezien; maximaal drie op 26-1. Een deel was verzwakt en met olie besmeurd. Van 2 vogels op 24-1 werd vermeld dat ze "gebrild" waren. In de Eemshaven werden op 29-1 5, op 30-1 nog 2, op 5-2 6 en op 19-2 1 exemplaar geteld.

Kuifkoekoek. Zeer verrassend was het verschijnen van een 2e k.j. Kuifkoekoek op 26-3 bij het Zuidlaardermeer. De vogel bleef aanwezig tot 27 april. Dit is een nieuwe soort voor de provincie. Zie verder artikel in dit nummer.

Bosuil. Er waren weer diverse roepende Bosuilen in het Gorecht, o.a. in Appelbergen, Glimmerbos, golfbaan de Poll bij Glimmen en het Noordlaarderbos. Op 1-3 riep er een in het Sterrebos in Groningen. Ook werd in februari een roepende vogel gehoord op begraafplaats Esserveld in Groningen.

IJsvogel. Vijftien meldingen kwamen binnen, verspreid over de provincie, bijna allemaal vóór de vorstperiode. Voor langere tijd pleisterende vogels waren er bij Winschoten (tot 25-3), Borgercompagnie (4 t/m 9-1), Oostpolder, Paterswoldse Meer (tot 6-2) en Wildervank (20 t/m 23-2). Een werd op 26-2 dood gevonden in het Slochterbos.

In de periode 6-9 t/m 15-9-93 vlogen er zich minimaal vier te pletter tegen de ruiten aan de oostkant van het Eemszijlvestgemaal bij Farmsum. Dit duidt waarschijnlijk op sterke trek uit het oosten in die periode. Op de ruiten zijn inmiddels stickers aangebracht. Hopelijk heeft dit enig resultaat.

Groene Specht. Roepend gehoord in het Kloosterbos bij Ter Apel en in het Noordlaarderbos.

Zwarte Specht. Gehoord en gezien bij Ter Borg en in het Noordlaarderbos.

Kleine Bonte Specht. Roepende vogels o.a. bij Meerwijck, Hoogezand (3-1), Haren (16 en 17-2), Noordlaarderbos, Ter Apel, Laude en Metbroek.

Kuifleeuwerik. Een zwervende vogel zong op 31-03 op een nieuwbouwlokatie in Ruischerbrug. Gelukkig werd ook op de bekende plek in De Hunze (Groningen) weer zang gehoord.

Boomleeuwerik. Trekkende Boomleeuweriken:

3-2 1 O Oude Robbengat, Lauwersmeer

19-2 2 Nieuw Beerta

21-2 1 zingend over Noordlaarderbos

26-2 1 over Lauwersmeer

27-2 1 over Middelbert

27-2 2 over de Eemshaven

6-3 1 t.p. Eemshaven

Op de broedplekken bij Ter Borg werden in maart 3 tot 4 zingende exemplaren waargenomen.

Strandleeuwerik.

18-2 8 op waddendijk ten noorden van Pieterburen

25-2 25 langsvliegend, Lauwersmeer

Boerenzwaluw. Zeer extreem was de waarneming van een Boerenzwaluw op 26-1 in Haren. Dit is de eerste januari-waarneming in de provin-

cie. De eerste meer normale waarneming was op 30-3 boven Meerwijck, Hoogezand.

Waterpieper. De hoogste aantallen:

6-1 46 Oostpolder

10-1 18 Jaap Deensgat, Lauwersmeer

Oeverpieper. Een telling langs de kust van de Negenboerenpolder tot Lauwersoog op 18-2 leverde minimaal 180 vogels op. Op 11-3 verbleef een exemplaar met donker oranje poten op het oostelijk Eemshaventerrein.

Grote Gele Kwikstaart. Bij Karding, Groningen, overwinterden 2 vogels. Ze foerageerden o.a. bijna dagelijks op een ouderwetse mesthoop bij een boerderij. De laatste waarneming was hier op 11-3. Overige waarnemingen:

5-3 1 Groningen

6-3 1 over Eemshaven

11-3 1 over Veendam

21-3 1 over Hoogezand

Witte Kwikstaart. Bijzonder waren de hoge aantallen in januari en februari, verdeeld over enkele groepen. Op 1-1 zat er een groep van tien bij het Hoeksmeer. Bij Wildervank verbleef van 16-1 t/m 4-2 een groep van maar liefst ca 60 exemplaren. In de Westerbroekstermadepolder waren er 36 op 16-1. In de Onnerpolder werden er op 5-2 meer dan 40 gezien (dezelfden?). Eenlingen waren er op 4 en 7-1 bij de Hoornse Plas, Groningen en op 3-2 bij Blijham.

Rouwkwikstaart. Bij de groep "Witte" die van 16-1 t/m 4-2 bij Wildervank verbleef, bevonden zich 2 Rouwkwikstaarten. Verder was er een ♀ op 12-3 in de Eemshaven.

Winterkoning. Op 24-2 werd een aan de Helperzoom in Groningen een vogel gezien met om de linkerpoot een aluminium ring en aan de rechterpoot twee kleurringen: boven rood en onder een geel. Weet iemand om welk project dit gaat?

Zwarte Roodstaart. De eerste werd gezien op 5-3 in de Eemshaven.

Roodborsttapuit. Evenals in 1993 werd in de Eemshaven sterke doortrek opgemerkt, maar nu ruim een week eerder. Op 5-3 waren in totaal 8 exemplaren aanwezig, 5♂ en 1♀ op het ooster-

rein en 1♀ en 1♂ op het westterrein. Op 6-3 werden 2♀ gezien; op 11-3 1♂ en 1♀ en op 12-3 2 solitaire ♀♀. In de Oostpolder verbleef op 20-3 een ♀. In de Lauwersmeer tenslotte werd op 27-3 1 paar gezien.

Tapuit. De eerste waarneming was op 20-3 in de Lauwersmeer, een dag eerder dan in 1991 en 92.

Grote Lijster. Op 5-3 werden er in de Eemshaven zo'n 50, vooral overtrekkend waargenomen.

Zwartkop. Drie winterwaarnemingen: 1-1 in Helpman, 3-2 en 15-3 in Groningen.

Bladkoning. Op 20-2 werd in een tuin in Haren op ongeveer drie meter afstand een Bladkoning gezien, waarvan de ondersoort niet bepaald kon worden. De tijd van het jaar suggereert echter een Humes' Bladkoning. Deze wordt inmiddels als aparte soort beschouwd en is nog nooit in Groningen waargenomen.

Tijftjaf. De eerste werd op 5-3 gezien in de Eemshaven.

Fitis. De eerste werd gehoord op 29-3 bij Blijham. Op 30 en 31-3 werd hij op diverse plekken gezien.

Vuurgoudhaan. In het stadspark van Groningen werden drie exemplaren gezien op 7-1. Ook in maart, van 15 t/m 19 werden hier maximaal drie vogels waargenomen. Verder zat er een op 10-3 bij het centrum van Groningen en op 18-3 op het Selwerderhof. In de Lauwersmeer werd er op 12-3 1 opgemerkt. Bij Sellinger tenslotte zong er 1 op 27-3.

Baardman. O.a. bij Zuidlaardermeer (gehoord op 6-1), Eemshaven (maximaal 7 op 12-3) en Lauwersmeer (maximaal 6 op 30-3).

Witkopstaartmees. In de Lauwersmeer zat er een op 23-2 in een groep, bestaande uit: "gewone", Goudhanen en Vinken.

Glanskop. Buiten de broedplekken zat er een op 22-2 op het Selwerderhof in Groningen.

Matkop. Opmerkelijk was een exemplaar op 12-3 in Lauwersoog.

Zwarte Mees. Als nasleep van de najaarsinflux bleven enkele vogels hangen op plekken waar hij niet broedt. In Veendam werden tot 28-2 6 zingende vogels gezien. In Winschoten werd er een gezien op 7-2 en 10-3.

Buidelmees. Het eerste exemplaar werd gezien op 30-3 aan de Hoornse Dijk in Groningen. In de jaren 90 t/m 93 viel de eerste waarneming op resp. 28, 28, 27 en 21 maart, ook aan de Hoornse Dijk. Het lijkt duidelijk dat de eerste vogels eind maart op de broedplekken in onze streken arriveren.

Russische Kauw. In een groep van circa 100 Kauwen bij Borgercompagnie bevonden zich op 26-1 10 "Russische".

Europese Kanarie. Een paartje verbleef vanaf eind februari, in ieder geval tot en met 15-3 bij het Hoornse Heem in Groningen. De vogels zaten vaak tussen Putters in de elzen. Er werd regelmatig zang gehoord. Op 25-3 werden er twee gezien bij Hoogezand.

Barmsijs. Deze periode uiterst schaars. Er kwamen slechts twee meldingen binnen: 1 op 1-1 in Groningen en 1 op 24-2 in Haren.

Appelvink. Ook uiterst schaars deze winter. Twee meldingen uit Groningen: 1 op 10-1 in de villabuurt en 1 op 5-3 in park Selwerd.

Kruisbek. Zingende vogels waren er in het Noordlaarderbos en bij Sellingen. In het Noordlaarderbos werd op 18-3 een ♀ waargenomen met nestmateriaal.

IJsgors. Binnenlandwaarnemingen:

4 en 10-1 1 Middelbert

9-1 3 Borgercompagnie

20-1 1 Luddeweer

Aan de noordkust en de Dollard waren er slechts enkele waarnemingen.

Sneeuwgors. Het grootste aantal op de "rommelhoek" in de Eemshaven was ± 120 op 19-2.

Overige waarnemingen:

8-1 5 en 4 Carel Coenraadpolder

24-1 2 over Midwolda

29-1 2 pier van Oterdum

Geelgors. Op 11-3 was er een op het oostelijk Eemshaventerrein.

Rietgors. Op 26-3 werden 49 exemplaren, meest ♀♀ geteld bij de Gaast, Blijham.

Het overzicht werd samengesteld met waarnemingen van:

A.J. Alingh-Prins, Bernadette Balten, J.J.J. Beek, Egbert Boekema, J.H. Bolhuis, Sjoerd Boonstra, Bert de Bruin, Sjaak Buis, Anne Diephuis, Anne van Dijk, Klaas van Dijk, Koen van Dijken, Bas van Gennip, Jan Glas, Jan Hulscher, Johan de Jong, Marnix Jonker, Emo Klunder, Ben Koks, Eric Koops, Riki Messie, Anneke Nieuwenhuijs, Martin Olthoff, Koert Scholten, Loek Scholtens, Henk van Schuppen, H. Vos, Guus de Vries en Wim Woudman.